

Panis Evangelici Fragmenta Quadragesimalia Tripartita

Ex sanctissimo Dei Verbo copiosè & sedulo collecta, Sanctorum Patrum, variorumque Auctorum sententiis & conceptibus mirificè aucta; Et Omnibus Quidem Anni Dominicis; præcipuè tamen singulis Quadragesimæ Dominicis & Feriis per binas ad minus, sæpius denas aut septenas Conciones fidei Populo ...

Lingendes, Claude de

Coloniae Agrippinae, 1689

LXXXIX. III. De eodem argumento: tractat Electionem prædestinatorum in particulari: causamque investigat & aperit, cur iste sit prædestinatus, & iste præscitus: ex qua secretione pios admodum sensus ...

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56368](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56368)

FERIA QUARTA
DOMINICÆ PASSIONIS
CONCIO TERTIA.
DE PRÆDESTINATIONE.

Oves mea vocem meam audiunt, & ego cognosco eas, & sequuntur me. Ioan. 10.

PRædestinationem, ut iam dixi, rem esse difficillimam & obscurissimam, omnes Scripturæ & Sancti Patres asserunt: *Quis cognovit sensum Domini, aut quis consiliarius ejus fuit?* Illud autem in ea occultissimum est, quod spectat ad Electionem, nempe cur quosdam aliis ita præferat, ut illos assumat, istos verò deserat. Augustinus Epist. 105. ad Sixtum. Cur illum potius, quam illum liberet, aut non liberet; scrutetur qui potest iudiciorum eius tam magnum profundum, veruntamen caveat præcipitium. In Enchirid. cap. 95. loquens de æterna beatitudine: Tunc non latebit, quod nunc latet, cur iste potius, quam ille fuerit assumptus, cum causa una esset ambobus. Item exponens illa verba, *O altitudo divitiarum sapientie & scientie Dei:* Cur autem hunc trahat, & illum non trahat, noli curiosius quærere, si non vis errare. Cæterum in illa separatione difficillimum est dicere, quæ causa sit ut isti sint Prædestinati,

alii verò Præcisi; cur Paulus electus sit, & factus vas electionis, Judas autem derelictus, & factus filius perditionis. Et de hac re nobis agendum est, & quærenda causa hujus separationis, unde planius fiet in quo consistat prædestinatio, & unde fiat ut quidam sint oves, alii autem non sint oves, secundum illud, *Vos non creditis, quia non estis ex ovibus meis: oves mea vocem meam audiunt.* AVE MARIA.

Dico 1. Causa huius separationis non petitur ex natura, aut ex aliquo naturali: Etenim respectu naturæ & naturalium conditionum ita loquitur Apostolus Roman. 9. *an non habet potestatem figulus luti, ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem, aliud verò in contumeliam?* Singulariter, luti fecit mentionem Apostolus, tum quia luti partes sunt æquales, ut scias nihil esse unde petatur differentia, tum quia ad eodè vilis est materia, ut nihil sit causa, cur tam vilis materiæ fiat consideratio, in materia enim lutea, quælibet pars lutum est, & idè

idèd quælibet pars contemnenda est. In universum itaque loquendò, in naturâ Angelicâ alii prædestinati sunt, alii verò reprobati: Idem factum in naturâ humanâ: Item, inter homines ex omnibus conditionibus nonnulli prædestinati sunt, alii verò reprobati; ut scires prædestinationem non fieri respectu rerum naturalium. Certè si natura nihil facit ad gratiam, multò minus ad gloriam; unde prædestinatio dicitur, quod suprà notatum est, transmissio creaturæ rationalis, debet enim transmitti aliunde, & eveni, supra non solum meritum, sed etiam dignitatem naturæ.

Dico 2. Non peti causam hujus discriminis ex voluntate Dei conditionatâ quam habet homines salvandi. Quia Deus pro omnibus hominibus similem habuit voluntatè: Erad minimum in hoc sensu accipienda sunt verba Apostoli 1. ad Timoth. 2. *Qui vult omnes homines salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire.* Uci itaque nemo ab illâ voluntate excluditur, sic nemo etiam eligitur: nam electio dicitur vsus amptionem, & alterius derelictionem. Itaque aliquo modo dici possunt omnes prædestinati, sed non omnes electi: nam omnibus parata est gloria; electio autem dicit distinctionem, & differentiam, quia prælationem; hæc autem volitio conditionata omnes æqualiter spectat; omnes enim destinantur ad gloriam, quam, si velint, & gratia cooperentur, & perseverent, consequentur.

Dico 3. Ne hujus discriminis causam peti ex duplici voluntate Dei, quæ fiat, sicut impiè censur Calvinus, ut quosdam ad gloriam, ita quosdam ad pœnam & damnationem Deus destinavit. 1. Quia Deus nullam habuit voluntatem antecedentem ullum damnandi: hoc enim impium est. Et certè nullum damnat ex tali voluntate, sed tantum ob peccata & demerita, quæ non modò non vult antecedenter, sed etiam ea prohibet, & punit.

2. Quia neminem excludit à voluntate sal-

vandi, sed potius, ut ait Apostolus loco cit. ad Timoth. 2. *Vult omnes homines salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire;* unde pro omnibus mortuus est, ut ibidem dicitur: *Vnus mediator Dei, & hominum, homo Christus Iesus, qui dedit redemptionem semetipsum, pro omnibus:* Itaque omnibus meritis est salutem. Quod S Petrus Epist. 2. cap. 3. exprimit per propositionem negantem: *Nolens aliquem perire, sed sed omnes ad pœnitentiam reverti.* Cum itaque hæc voluntas salvandi dicatur esse generalis, ex ipsa non potest oriri distinctio: & cum altera voluntas nulla sit, non potest afferri pro causâ hujus separationis.

Dico 4. Neque illam distinctionem oriri ex Dei voluntate antecedente absoluta aliquos salvandi, cum pro aliis, aut nullam habeat voluntatem, sed tantum negativè se habeat, aut habeat tantum voluntatem inefficacem, & simplicis complacentiæ, aut conditionatam, sed non absolutam:

Probat 1. Quia Deus nullam talem habuit voluntatem absolutam aliquos salvandi, loquendo de adultis: Quia ejusmodi voluntas repugnat decreto dandi gloriam propter merita; quod tamen in Deo esse, nullus potest negare; cum illud doceant omnes Scripturæ. Hæc enim inter se pugnant decretum absolutum dandi gloriam ante merita prævisa, & voluntas dandi gloriam propter merita: nam absoluta voluntas nullam includit conditionem voluntas autem dandi gloriam ex meritis, ponit conditionem, scilicet meritum. Cum itaque constet ex Scripturis dari gloriam propter merita; sequitur nullam fuisse in Deo voluntatem absolutam dandi gloriam: Nam absolutam dicimus voluntatem quæ omnem excludit conditionem.

2. Probat 1. Quia nullius rei largitio potest simul esse ex actu efficaci, constituto in specie liberalitatis, & in specie actus remuneratorii; hoc est, justitiæ, aut fidelitatis, aut

T

gratitu-

gratitudinis, aut aliarum similium virtutum, quæ essentialiter exigunt rationem debiti ex parte conferentis, obstrictam obligationem fundatam in eò debiti. Atqui electio ad gloriam ante prævisâ merita, & ex sese absoluta purè est liberalis; igitur non potest esse remuneratoria: hæc enim supponit debitum, quod altera negat.

3. Probatur ex doctrinâ Sancti Fulgentii lib. de Incarnatione & gratiâ: Deus (inquit) non aliter perficit in opere, quàm in suâ sempiternâ, atque incomutabili habet voluntate dispositum: quasi diceret Deum illud facere in tempore, quod facere voluit ante tempus, id ipsum esse quod facit in tempore; quia eadem & non alia voluntate, efficit, quam vult; præsertim cum Dei voluntas respiciat ipsum tempus, quo facit, & cum Deus non agat nisi suâ voluntate: Atqui in tempore neminem adultum salvat voluntate illa absoluta, id est, independente ab omni conditione? quia salvat ex meritis? igitur neminem salvare voluit voluntate absoluta independente.

4. Probatur: Quia ex adultis nemo salvatur necessariò, sed liberè; At si in Deo esset talis voluntas absoluta, cum illa poneretur in dependenter ab hominis voluntate, & libertate, effectum quoque haberet independentem ab ea & necessitatem contineret, quod dici non debet: Quod enim Deus vult absolute, ponitur independentem ab omni conditione; nemo autem salvatur sine suo consensu, & cooperatione quæ semper libera est.

Confirmatur. Quia si talis esset voluntas absoluta in Deo, nulla esset in Electis libertas consequendi, vel amittendi beatitudinem: Nam si Deus ex seipso, nullam habens rationem meritorum, aliquos beare efficaciter voluit, in nullius potestate est gloriam consequi, seu damnari; cum nemo efficere irritum possit absolutum Dei decretum: quod est planè absurdum, & contra innumera loca Scripturarum.

5. Probatur. Quia sequeretur in Electis nihil conferre merita ad gloriæ consecutionem: Nam si Deus nulla habita ratione meritorum absolute decrevit aliquos salvare, non ex gratitudine, sed ex sola sua gratuita liberalitate & misericordia; sanè si hunc hominem beare decrevit, etiam si postea ille homo merita habeat, nunquam tamen ei gloriam retribuet meritorum intuitu, sed gratis & ex misericordiâ; sicut decrevit dare gloriam: immò quamvis merita non inveniat, nihilominus gloriam dabit; alioqui si daret intuitu meritorum, jam non ex vi prioris decreti id faceret, sed ex altera voluntate: cum itaque decretum Dei semel positum mutari non possit, efficitur ut ex vi illius conferat suis Electis beatitudinem omnino gratis, non autem ex gratitudine, nec intuitu meritorum, etiam si plurima reperiat; quin etiam si plurima reperiat demerita, propterea dare non omittat; si quidem tale decretum, omnino fuit ex pura liberalitate, & merè gratuitum: igitur merita nihil omnino conferant ad beatitudinem acquirendam.

Dico 5. Neque illam distinctionem Electorum & Reprobatorum originem habere ex prævisis quorundam meritis, cum aliorum nulla prævideantur, unde fit ut Deus quosdam ordinet ad præmium, alios autem ad pœnam.

1. Quoniam hæc voluntas non primò separat Prædestinatos à Reprobis: sed si pponit jam illos, & meritis, & perseverentia discretos: quo sensu ita loquitur August. lib. 5. ad Simplicianum quæst. 2. Nemo eligitur, nisi jam distans ab eo qui ejicitur; scilicet nemo eligitur ad gloriam voluntate absoluta, nisi meritis distans. Iam nemo seipsum primum separavit, secundum illud 1. Cor. 4. *Quis enim te discernit?* Itaque quos merita separant, prius gratia separavit, & ante gratiam, prædestinatio: est enim prædestinatio ait August. lib. de Prædest. Sanctorum cap. 10. gratiæ.

tiæ preparatio: gratia vero ipsa donatio: Non sunt igitur merita, prima separatio.

2. Quoniam & ipsa merita ad prædestinationem pertinent; (est enim prima ipsorum causa per gratiæ preparationem) ea sane non possunt esse eius causa: Itaque rectè Apostolus ad Rom. 3. *Iustificati gratis per gratiam ipsius.* & ad Ephes. 1. *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti.* Non igitur ut bene concludit Augustinus: Quia vel fueramus sancti, vel quia futuri eramus sancti; sed potius ut essemus. Nam ut diximus sic definit prædestinationem: Est præscientia, & preparatio beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicunque liberantur: non itaque; prædestinatio ordinat merita, sed beneficia, qua voce significantur gratiæ Dei.

2. Quia ante Deum nemo potest gloriari Rom. 3. *Vbi est ergo gloriatio tua?* unde nulla est in prædestinatis causa separationis; superest itaque ut causa illa extra eligendos quaeratur: nam ante electionem omnes in eadem massa considerantur.

Vera igitur causa huius separationis in Deum referenda est, qui ex purâ misericordia unum præ alio elegit, quia sic voluit ex merâ suâ voluntate sine ullâ iniustitiâ, quia gratiæ suæ verus Dominus, eam partitus est uti voluit, secundum illud ad Rom. 9. *An non habet potestatem figulus luti eadē massâ facere aliud quidē vas in honore, aliud verò in contumeliâ;* hoc est inter homines alios prædestinare, alios relinquere?

Rem totam accipe in gemino exemplo: Primum desumitur ex Apostolo ad Rom. 9. *Rebecca ex uno concubitu Isaac, quos filios habuit gemellos, Esau, & Iacob, quos etiam si natura multis modis conjunxisset, gratia tamen & electio plurimum separavit:* Verba sunt: *Cum enim nondum nati fuissent, aut aliquid boni egissent, aut mali (ut secundum electionem propositum Dei maneret) non ex operibus, sed ex vocante dictū est ei, scilicet Matri Rebeccæ, quia major serviet mino-*

ri, sicut scriptū est, Iacob dilexi, Esau autē odio habui.

Nota 1. Inter quos factam esse electionem, electio autem illa pertinuit ad computationem liberorum in semine paterno, & consequenter in hereditate paternâ: à quâ, sicut exclusus est Imael, quanquam esset filius Abrahamæ: & solus Isaac admissus est secundum illud: *In Isaac vocabitur tibi semen* & illud aliud: *Eijce ancillam, & filium eius, non enim haeres erit filius ancilla cum filio liberae:* ita cum duo liberi nati essent Isaac, non tamen ambo computati sunt in semine, sed unus tantum. Nunquid non ambo potuerunt computari? Ita sane: sed tamen non ita visum est Deo: sed cum tantum duo essent fratres, facta tamen est unus electio, atque prælatio.

Nota 2. Eiusmodi electionem seu prælationem non esse factam ratione ipsorum: eadem enim erat natura, iidem parentes, idem conceptus, nam ex uno concubitu, eadem natiuitas, neque enim totus prodivit primogenitus, quin etiam prodiret secundus, nam secundus primi plantam pedis manu tenebat: Immo quod amplius est, eadem moralis dispositio utriusque fuit, nam utrinque neque merita, neque demerita præcesserunt, quoniam nondum nati erant, imò uterque in peccato originali, & uterque in eodem originali demerito, sed communi; Item neq; sumptum est discrimen à futuris operibus, & voluntatibus, quasi Deus per præscientiam respexerit eorum actiones, ob quarū diversitatem, inæqualiter eos tractavit: Quia ut ait Apostolus. *Non ex operibus sed ex vocante dictū est ei, quia major serviet minori:* Verè enim Paulus intendit hanc separationem factam ex electione divinæ voluntatis, nulla distinctione in ipsis prævisa, quæ causa esset, cur major alteri serviret, unde inter existentes in utero hanc distinctionem fecit: quare hæc verba non tantum continent Prophetiam futurorum, sed etiam ad tempus præsens referuntur, ut

sit sensus, ex nunc præfero majori minorem, & unum sub alterius potestate constituo, ut major sit minoris servus, & ipse cum sua posteritate serviat minori ejusque posteritati: atque in hoc sensu, unus alteri præfertur, etiamsi nulla adsint opera.

Nota 3. Majorem servisse minori, & dilectum fuisse Jacob, exosum autem Esau. 1. Quia primogenitura Esau pervenit ad Jacob, ut ipse Esau agnovit, unde Jacob accepit benedictionem primogeniti, quam noluit Isaac revocare, quidquid rogaret cum fletu Esau. Itaque sub fratre suo Jacobo constitutus est, secundum illud Isaaci *Dominum tuum illū confitui, & omnes fratres eius, servituti illius subjugavi*: ut etiam in ipsa benedictione dixerat Jacobo, *Esio Dominus fratrum tuorum, & incurventur ante te filii Matris tuæ*. 2. Quia posteritas Esau, nempe Idumæi, servierunt Jacob, id est Israëlitis, seu Jacobi posteritati. 3. Quia præcipua Isaaci hæreditas atque Abrahamæ translata est ad Jacob, nempe terra Chanaan, fertilis, atque abundans, quæ non Idumæis, seu posteris Esau, sed Judæis filiis Jacob data est: Idumæis autem data sunt loca saxosa, & sterilia, ideoque dicitur Malachiæ 1. Deum odio habuisse Esau, hoc est minus dilexisse, phrasi usitatâ in Scripturâ, Jacobum autem dilexisse, & eum fratri in amore prætulisse.

Nota 4. Licet dilectio Jacob, & odium Esau, in sensu literalis uti legitur in Genesi, & in Prophetiâ Malachiæ, intelligenda sint de temporalibus, tamen apud Apostolum Paulum, qui ea loca sumpsit secundum sensum Allegoricum, intelligi posse de prædestinatione, exemplo sumpto à rebus temporalibus, & traducto ad res spirituales: ita enim passim SS. PP. interpretantur: ac licet sub Jacobo, & Esau, eorum posteri possint intelligi, non ideo tamen capita, seu progenitores excludantur: Immo quando dicitur Jacob eligi, prius intelligitur eius persona, velut initium, & quasi

norma prædestinationis posteritatis ipsius: Et patet ex contextu totius capitis noni Epistolæ ad Rom. ubi agitur de prædestinatione, & reprobatione, quam docet, nullam aliam causam habere, quam Deum, unde subjungit, *Igitur non est volentis, neque currentis, sed misericordis est Dei*: Neque enim voluntas Isaac quidquam profecit, qui volebat benedicere Esau primogenitum suum; neque aliquid profuit cursus Esau, qui statim ad venationem profectus est, ut Patri obsequeretur, & benedictionem mereretur; sed totum opus fuit misericordie Dei, qui ab initio id statuerat: unde Apostolus, *ut secundum electionem propositum Di maneret, non ex operibus, sed ex vocante dictum est ei: quia major serviet minori*: ut scires hoc totum profectum fuisse à merâ Dei voluntate.

Alterum exemplum accipio à S. Dorothæo doct. 6. ubi ista. Memoria teneo factum humodi me aliquando audisse Navem, servorum, (seu quæ veheret servos) ad nescio quam urbem applicuisse: erat autem in civitate illâ, Virgo quædam sancta, salutis suæ admodum diligens, & studiosa. Hæc ubi navigium illud attulisse cognovit, gavisâ est; desiderabat enim puellulam parvam sibi comparare, quam suo arbitratu aleret, & enutritet in Dei cultu, nec ulla labe mundialis malitiæ sineret contaminari. Mittens igitur qui navis illius gubernatorem accerferet, duas ipsam habere puellas valde parvulas, quales animo suo destinabat ipsa Virgo, comperit, statimque cum lætitiâ pretium solvit, atque unam puellam sibi ascivit. Ut igitur Naucletus à Virgine sanctâ recessit, paululum progressus, obviam habuit scenicam quandam meretricem, cui polcenti puellam alteram preno dedit. Considerate obsecro mysterium Dei, judicium attendite. Quisnam hujus rei rationem reddere poterit? Accipit igitur Virgo sancta parvulam illam, atque educat in timore Dei, ad omne opus bonum, ipsam informans, ac docens omnem mona-

monasticam disciplinam, ostenditque sanctorum Dei mandatorum suavitatem, atque fragrantiam Scenica similiter meretrix, cum alteram illam miseram accepisset, effecit eam erga solum diaboli: quid enim aliud furia ista docere illam poterat, nisi animæ perditione? Quid igitur dicere possumus de horrendo isto iudicio? Ambæ parvulæ erant, ambæ abductæ, nescientes quò proficiscerentur, & una inventa est in manibus Dei, altera verò incidit in manus diaboli. Nunquid igitur dicere possumus, quòd tam unam, quàm alteram reposerat Deus? Quomodò id fieri potest? Vitique si ambæ in fornicationem, aut in aliud simile vitium incidissent, liceret dicere, idem iudicium ambas obtinere, cum idem ambabus eorum contingerit: quomodò igitur hoc fieri possit? Hæc dies atque noctes inter eloquia Dei, didicisti ea quæ iudicium & regnum Dei spectant: illa verò misera, nunquam seivit, aut audivit aliquid boni, sed è diverso omnia turpia, atque diabolica: quomodo igitur fieri possit, ut eadem ab utrisque exacta diligentia exgatur? In quo sanè factò admirabilis exemplum electionis divinæ, & discretionis nobis relictum est: Neque enim temerè effectū est ut ita discernerentur: At in illis nulla est cautela; igitur in Dei electione.

Sed in eâ re, illud in primis cavendum est: quod admonet Apostolus, ne in Deo iudicemus esse iniquitatem, quæ sic discernat æqualiter. *Quid ergo dicemus? Nunquid iniquitas est apud Deum: absit.*

Ratio est quia si Deus huius discretionis causam sumeret ex meritis atque operibus, profectò non posset sine iniustitiâ discernere eos, quorum & opera, & merita sunt æqualia: sed cum illa discretio fiat à solâ Dei voluntate, nulla potest esse iniustitia. Vnde subdit Apostolus, *Moysem dixit, miserebor cuius miserator: & misericordiam præstabo, cuius miserebor.* Cum enim nemini debeat ullam gratiam, et-

iam si nullam esset peccatum, nemini planè facit injuriam, si unum discernit ab alio, qui opus non est Justitiæ, sed Misericordiæ: Itaque multò magis jam id potest ubi homines obnoxii sunt Deo, ratione peccati. Ita Chrysostr: id dictum ait Moyse, ne ipsi mirarentur quòd Deus, post adorationem vituli aurei, quosdâ gladio interemisset, aliis verò pepercisset: quòd enim aliqui puniti sunt, justitiæ fuit; quòd aliqui liberati, misericordiæ; Sed illa discretio nullam habuit iniquitatē. Quapropter ita concludit, *Igitur non est volentis neque currentis, sed miserebor est Dei*: Non fuit volentis, quia dum Levitæ irent, & redirent à porta una castrorum, usque ad alteram obvios quosque interfecturi, nullo delectu id fecerunt, itaque nullos elegerunt, quos eximerent, sicut nec alios quos interficerent, immò contigit multis ut charissimos interficerent, nam dixit Moyse, *Consecrasti hodie manus vestras Domino, unusquisque in filio, & in fratre suo*: Item nec fuit currentis; hoc est, cuiusque fugientis, cum in modum ferræ, fieret vindicta: sic enim Moyse præceperat: *Redite de porta, usque ad portam per mediam castrorū, & occidat unusquisque fratrem, & amicum & proximū suū, ut scilicet nesciretur quæ esset fugiendum: igitur miserebor Dei, ita rem disponentis, ut quæ perire vellent, gladio transeuntis objiceret; quæ servare vellent, eriperet.* Quòd si etiam duorū fratrum respectu hæc verba dicuntur: *Non est volentis, neque currentis, sed miserebor Dei*, idè est ac si diceret Paulus: patet Deum ex operibus non prælegisse Iacobum, quasi meruisset sua diligentia benedictionē paternam, quòd Esau ad venationem profectum, prior ipse antevernisset; sed ex suo proposito: quia nimirum sic Deo placuit qui Iacobi misertus est, non autem Esau.

Ex quibus omnibus concluditur Prædestinatione nihil esse aliud, quàm singularitè, & eximium amorem Dei erga quosdam, præ aliis, quibus

quibus præcipua quadam ratione vult gloriã, & consequenter quibus ex illo singulari affectu ordinat media, quibus prævidet connectendam perseverantiam, seu decessum in gratiã, & gloriæ consecutionem. In quo Deus nullam committit injustitiam; nam omnibus vult gloriã, & media donat apta ad eam consequendam; sed quibusdam magis vult gloriã, & media, itaque & majora, & meliora præparat; non quidem ratione ipsorum, quia ante Dei voluntatem, omnes sunt æquales, id est, æqualiter omnes indigni; sed ratione sui, quia suorum donorum est Dominus, quod ostendit in æquali largitione. Sicut itaque Deus quosdam homines creavit, non alios, idque sine injustitia; quosdam Angelos, non alios, eosque innumeros, quos creatis meliores creare poruit; hunc mundum, non alium; hunc Solem, non alium, & ita in cæteris: Sicut ex omnibus populis Judæos elegit, non alios; Sicut quosdam facit divites, alios inopes; quosdam ingeniosos, alios stupidos; quosdam pulchros, alios deformes: Sicut ex omnibus mulieribus, unã elegit in matrẽ, sine aliarum offensione: Sicut ex omnibus naturis, humanã tantum assumpsit: Sicut ex individuis naturæ humanæ, unam tantum Humanitatem: Sicut ex omnibus Judæis, paucos, id est, 72. elegit in discipulos; ex istis, duodecim tantum in Apostolos; ex duodecim Apostolis, unam Petrum in caput Ecclesiæ; & alia id genus; ita quosdam singulari amore diligit ad gloriã, eosdemque elegit in prædestinatos seu singulariter dilectos. In quo nihil efficit, quod nõ efficere possit quilibet de vulgo. Non itaque unius prædestinatio est alterius reprobatio, sed unius amor, præ alio. Sic honorabitur quem rex voluerit honorare. Et ut scripsit Cassiod. lib. 1. variarum, Epistolã 12. de ijs qui à Rege Theodorico exaltati fuerant: Pompa merito tui est, regale iudiciũ: Ita in causa prædestinationis electorũ nihil verius dici potest quã illud Christi, quoniam sic placitum fuit ante te. Sic Eccli. 33. Quare

dies diem superat, & iterum lux lucem, & annus annum à Sole? A Domini scientia separati sunt factio Sole, & præceptum custodiente. Et immutavit tempora, & dies festos ipsorum, & in illis dies festos celebraverunt ad horam: ex ipsis exaltavit & magnificavit Deus, & ex ipsis posuit in numerum dierum; Et omnes homines de solo & ex terra, unde creatus est adũ. In multitudine disciplina Dominus separavit eos, & immutavit vias eorum. Ex ipsis benedixit, & exaltavit: & ex ipsis sanctificavit, & ad se applicavit; & ex ipsis maledixit, & humiliavit, & convertit illos à separatione ipsorum. Quærit Sapiens cur cũ omnes dies sint à Sole, alii tamen sint alius lucidiores & placidiores; unde annus unus alio est fertilior & salubrior? Item unde eisdem anni dies alii, ut festi, sanctique observantur alii vero in rebus servilibus teruntur ut prophanis? Primi causa est Deus, præscribens Solem cursum suum; Idem etiam voluit quosdam sibi sacros esse dies, alios vero communes, nulla re notabiles, nisi solo numero, quem diversum efficiunt: sic homines ab eodem ortos principio, & ex eadem materia, dissimiles esse voluit suis beneficiis: quosdam enim fecit divites ac beatos; Reges, & potentes; alios Sacerdotes & prophetas, & sanctos; alios vero fecit inopes, & humiles, atque abjectos, Et convertit illos à separatione ipsorum, id est, dejecit à sublimigradu, & ordine dignitatis, quam vocat separationem: uti eximii illi dicuntur, qui nõ in vulgo, seu numero relinquuntur. Ita dicitur de diebus dignioribus, à Domini scientia separati sunt: & David dicitur, Quasi adeps separatus à carne sic David à filiis Israël, & Num. 10. Moyses ad Levitas: Num parum est vobis, quod separavit vos Dominus, & junxit sibi. Hæc autem leparatio, seu secretio, nullam aliam habet causam quã Dei beneplacitum, & voluntatem: unde dicitur appellat Apostolus Paulus.

Ex hac consideratione hinc duplex in mensensus oritur,

Primus est, Præ illa secretionem, & separationem

tionem aliam omnem nihili faciendam: Nam hominum alii sunt Reges, alii subditi; alii divites, alii pauperes; alii sano corpore, alii semper ægro; alii pulchri, alii deformes; alii prospera veli fortuna, alii adversa; quidam beati, quidam miseri; Sed quantum illa possunt prodesse? hæc autem, quantum obesse? Quam exiguum est discrimen, quam breve, quam inutile, quam contemnendum? Quorsum hinc nobis inest fastus, & aliorum contemptus? Illa unica discretio magnificanda est, quod unus sit ex Electis, alter inter Reprobos. Hic fortassis quem contemnis electus est: Tu vero unus ex Reprobis: Ille qui nunc jacet in vitis electus est: Qui autem nunc latet, erit aliquando casurus, &c.

Neque etiam illud præterire possum, quam magnam habet admirationem, nempe quod Deus ferè eos qui in rebus exterioribus præcellerant, reprobavit. In prima mundi familia major natus reprobatus est, Cain scilicet, quamvis primogenitus, fortior & robustior, & indultior: Abel autem electus posterior natus, tenerior, & minus gnarus. In Abraham domo Isaac primogenitus à domo & hæreditate rejectus est, se eundem illud: *Ejic ancillam, & filium ejus, non enim hæres erit filius ancillæ, omni filio liberæ, nimirum Isaac, in quo Abraham vocatum est semen: In Isaac vocabitur tibi semen.* In istius domo rejectus est Esau primogenitus, electus est Jacob, cum tamen ita utrumque componat Scriptura Genes. 25. *Factus est Esau vir gnarus vendendi, & homo Agricola, Jacob autem vir simplex habitabat in tabernaculis, hoc est vitam agebat quietam, domi commorans: ut scilicet intelligas mundanas & externas prærogativas tibi esse debere suspectas; tantum abest ut hinc sumere debeas occasionem te ipsum extollendi. Que mihi fuerunt lucra, ait Apostolus ad Phil. 3. Hæc arbitratus sum propter Christum detrimenta.*

2. Sensus est Quanti unusquisque peculiarem illum in se amorem facere debeat, qui-

cunque tandem illius est particeps ut eum Deus inter tot creaturas, tot dotibus, atque donis insignes, nullo ejus merito elegerit, tot aliis prætermittis. Audi quid in simili casu populo Israël, Moyses considerandum proposuerit: Deut. 7. *Te elegit Dominus Deus tuus ut sis ei populus peculiaris de cunctis populis qui sunt super terram;* Id est, non quia cunctas gentes numero vincebatis, vobis junctus est Dominus, & elegit vos, cum omnibus sitis populis pauciores, sed quia dilexit vos Dominus. Ego certè non dubito, si anima hæc interius audiret à Domino, quin tota in amorem solveretur: Tu me Domine singulariter dilexisti, & præ tam multis amavisti? Quis ego sum Domine, & quæ domus Patris mei? Non hoc ego vehementer admittor, quod hic anima deficiat, & primò quod præ admiratione extra se feratur, tum quod præ amore colliquecat. Ille te præ tam innumeris? Tu vero non illum præ omnibus? *Dilectus meus mihi, & ego illi: Ego dilecto, & ad me conversio ejus.* & Cant. 6. *Ego dilecto meo: & dilectus meus mihi.* Quam putas hoc te aliquando commovebit ac tanger, cum ista mortalia transferint, atque jam in portu & in gloria positus cognosces te præ innumeris mortalibus dilectum, electumque? Quantum putas te dilecturum Deum tuum? Quid illius causa fecisse non desiderabis, quid non pertulisse?

Sed quia nemo hunc amorem specialem a rogare sibi potest, nam *nescit homo utrum amore an odio dignus sit.* Hoc saltem & considera, & æstima; quantum debeas Deo quod te Christianum, & sui ipsius gnarum fecerit, eum interim tam multas nationes & nobiles populos ignorantia tenebris obvolverit, & teneat in infidelitate; ut scias quæ à Deo donata sint tibi. Atque in universum agnosce ea beneficia quibus alteri prælatus es. Quis enim es tu; ut tui aliquam rationem peculiarem Deus habuerit? Quis es ut se Deus alteri cuicumque præulerit es?

Quid

Quid enim habes quod non accepisti: si autem accepisti quid gloriaris, quasi non acceperis?

Verum nostra repetamus. Atque ut nullam in animis dubitationem relinquam, hoc addo: quod sicut hæc prima Electorum ac relictorum discretio, nullius est meritum, ac demeritum, ira non efficit immediatè & absolutè saluationem Electorum & damnationem relictorum, sed ambos suo relinquit arbitrio, unde nullum cogit, ac nemini necessitatem infert. Itaque relictos non excludit positivè à gloria, sed intra communem voluntatem Dei omnes homines saluandi, deserit. Sed illos non assumit peculiari voluntate & affectu, nullius sanè iniuria: cum tamen aliquos assumit, id facit summa misericordia; quemadmodum ex omnibus temporibus plinitudinem temporum elegit, ut homo fieret; ex omnibus populis filios Israëli, ex quibus carnalem duceret originem; ex omnibus tribus, tribum Iudæ; ex familiis Iuda, domum David; ex omnibus urbibus, Bethlehæm; ex omnibus sceminis, ut dictum est, Beata Virginè in Matre. Quod elegit, gratiæ fuit; quod non elegit voluntatis fuit liberæ, sed non iniustitiæ, aut iniuriæ: Idem contingit in quorundam electione, aut reprobatione.

2. Propositio: Sicut huius discretionis initium diximus petendum esse à simplici Dei voluntate, & amore; Ita eius complementum & perfectio pender amborum voluntate, & cooperatione. Etenim *oves sequuntur, & audiunt*: non sequuntur autem, qui non sunt oves. Oves sequuntur, quoniam oves sunt, & sequi volunt; atque amant: qui verò non sequuntur nec sunt oves, nec sequi volunt. Causa itaque adæquata discretionis integræ est Deus, & creatura: Et ita est una discretio seu separatio ab electione Dei: *Ego cognosco oves meas*: & altera est à cooperatione creaturæ, & *cognoscunt me mea*: ex utraque fit una totalis, cuius causa adæquata, est Deus, & creatura *oves mea*

vocem meam audiunt: neque enim oves audirent, nisi loqueretur sed loquentem etiam non audirent nisi vellent; est enim auditus obedientiæ. Sicut itaque peccator per liberum arbitrium se discernit à iusto, secundum illud Iudæ in Epistola sua: *Hi sunt qui segregant semetipsos, sed* tanquam causa sola, & totalis, quia totus se ad id determinat quo ab alio separatur; scilicet ad malas actiones: ita iustus post datam gratiam, per illius usum liberum, licet cooperante gratia se ab impio ipse discernit, Confirmatur: Quia qui ex æqualibus facit inæquales, ille unum ab alio discernit, sed non solum Deus per gratiam, & amorem specialem, verum & homo per liberum arbitrium, licet secundariò, & minus principaliter facit ex æqualibus inæquales. Exemplum Augustinus posuit lib. de Prædestin. & gratia cap. 15. inter Nabuchodonosorem, & Pharaonem: Quid fines eorum fecit divertos, nisi quod unus manum Dei sentiens, in recordatione propria iniquitatis ingerat; alter libero arbitrio, contra Dei misericordissimam veritatem pernavit?

Hinc sequitur 2. ex Lessio de Prædestin. & Reprob. Angelorum & hominum, l. 2. c. 6. n. 77. Esse in Iustorum potestate complete suam prædestinationem. Probat, Quia complete suam prædestinationem est effecere, ut in Deo sit præscientia & præparatio reliquorum beneficiorum quibus re ipsa homo perducitur ad salutem: atqui in hominis est potestate illud effecere per gratiam Dei. Major probatur ex definitione prædestinationis ex S. Augustino: Nam sicut tota prædestinatio consistit in præscientia, & præparatione omnium beneficiorum, quæ ab initio conceptionis, vel vocationis, usque ad ultimum vitæ conferuntur; ita complementum eius, consistit in præscientia, & præparatione eorum quæ conferuntur post justificationem.

Minor

Minor probatur ex Concil. Arausicano c. 17. ubi ait omnes baptizatos Christo auxiliante, & cooperante quæ ad salutem pertinent, posse, & debere, si fideliter laborare voluerint, adimplere. Et ex Trident. sess. 6. c. 11. ubi hæc: Deus sua gratia iustificatos non deserit, nisi ab eis prius deseratur; Et ex eodem c. 13. ubi ita: De Perseverantiæ munere, nemo sibi certaliquid absoluta certitudine polliceatur, tamen si in Dei auxilio firmissimam spem collocare, & reponere omnes debeant; Deus enim, nisi ipsius gratiæ defuerint, sicut cœpit opus bonum, ita perficiet, operans velle, & perficere. Denique ex hoc textu 2. Petri c. 1. *Satagite ut per bona opera certam vestram vocationem & electi nem faciatis:*

Insuper: Deus præparavit omnibus iustis omnia auxilia & beneficia, quibus certissimè salvabuntur, si gratiæ non desint: sed in potestate iustorum est non deesse ipsius gratiæ, & implere illam conditionem, quâ implerâ, illa voluntas conditionata transit in absolutam, ac proinde complet in Deo rationem prædestinationis.

Sequitur 2. Qua ratione intelligi debeat, quod à nonnullis tribuitur Augustino: Si non es prædestinatus, fac ut prædestineris. Neque enim absolute loquendo, id vere dici potest; quia nemo sibi causa esse potest primæ gratiæ, cuius tamen præparationem, nomē prædestinationis includit; sed potest esse causa completionis, sine qua prædestinatio completa esse non potest. Itaque Prosper in respons. 3. ad Capitula Gallorum: Non ex eo necessitate pereundi habuerunt, quia prædestinati non sunt; sed idè prædestinati non sunt, quia tales futuri ex voluntaria præparatione præsciti sunt. Et ad obiectiones Vincentii Respons. 12. Quia præsciti sunt casuri, non sunt prædestinati, essent autem prædestinati, si essent reversuri, & in sanctitate mansuri. Hoc itaque certum habeamus neminem

excludi ab ovium numero, & ad hædos transire, nisi vitio suo, unumquemque autem si velit, posse bonis adherere Dei gratiæ adiutum, quæ nulli unquam denegatur.

Eodem modo respondere facile potest ad illud Dilemma, vel sum prædestinatus, vel nō sum: Si 1. perire non possum, Si 2. salvari nequeo: Quo argumento, ut dictum est supra, inductus quidam ex Monachis S. Augustini, Monasticam vitam deseruit, ad sæculum rediit, ibique periit, illo testel. de bono Perf. c. 25 Dicitur enim; te esse prædestinatum, si tu es in gratia, non tamen completè, nisi posita præsentia tuæ perseverantiæ, quæ præscientiæ, cum à tuâ perseverantiâ obiectivè, & tua perseverantiâ à tua diligentia, divino adjuncta auxilio, omni ope tibi conandum est, omnesque vires & naturæ intendendæ ut perseverantiam præstes: quod si Divinâ gratiâ neglectâ nō præstes, nō eris prædestinatus sed reprobus, at vitio tuo, & voluntate tuâ: nam supposita Dei gratia, quæ semper omnibus præstò est, & supposita etiam omnium hominum ordinatione ad gloriam, à quâ ordinatione nemo excipitur, nemo reprobus est, nemo ab ovium numero excluditur nisi vitio suo. Hinc etiam patet quomodo concilianda sit prædestinatio cum libero arbitrio, cum quo non magis pugnare potest quam gratia, quæ non modo non destruit liberum arbitrium, quin potius illud perficit, cum illi det posse, quod sine illa non posset, ita tamen potest per illam, ut cum illa etiam operetur, secundum illud Apostoli: *Ego & gratia Dei mecum*; quod autem prædestinatio non magis lædat libertatem quâ ipsa gratia, hinc patet quod ex August. prædestinato sit gratiæ præparatio, gratia verò ipsa donatio.

Vnica mihi occurrit conclusio quam habet Apostolus 2. ad Philippen. *Cum metu & tremore salutem vestram operamini, Deus est enim qui operatur in vobis velle: & perficere pro bona voluntate:*

& tremore salutem vestram operamini, Deus est enim qui operatur in vobis velle & perficere pro bona voluntate: Vide quid velit Apostolus, 1. vult unumquemque salutem suam operari, ut nemo confidat prædestinationi, quasi solus Deus salutem operetur illam: neque enim ita se res habet, nam ipse sic eam operatur, ut nostrum etiam sit operari: ille enim gratiam & præparat & donat: nos gratiam recipimus, & ea utimur. 2. Nos vult operari cum timore & tremore, quia nescit homo utrum amore, an odio dignus sit: unde nemo præsumere potest, sicut nemo desperare; sed omnes timere debent ac contremiscere. Deinde rationem subdit: Quia ipse est qui operatur in nobis velle & perficere, ut sciamus ab ipso pendere, quod velimus & quod faciamus, non quod ipse solus sit in nobis qui velit, & perficiat, alioqui malè dixisset, ut operaremur; sed quia ipse per gratiam efficit ut velimus, & ut faciamus: ipse enim excuscat ut velimus, neque hoc tantum, sed primum velle efficit in vobis ante libertatem, & ipsum liberum velle efficit in nobis, sed nobiscum. Quia verò non sufficit, ut velimus, quasi positâ voluntate, ipsi per nos efficiamus, nam ipsius adjutorio indigemus ut perficiamus; ipsa enim efficit in nobis velle & perficere; ideo timere debemus, ne nos deserat, si eius gratia abutamur. Quare oportet operari cum timore & tremore, ne si non operemur, deseramur ab eo qui operatur in nobis velle, & perficere; & quo recedente, neque in nobis esse potest voluntas, neque opus: præsertim cum id faciat pro bona voluntate, hoc est liberè, seu ex pura liberalitate; ut qui gratiam nemini debet, & propterea sine iniustitia privare ea quemlibet potest: unde sequitur illa utendum cum timore.

Nemo itaque scientia prædestinationis abutatur, Audit, nemo extollatur; quia nemo

scit qualis sit: nemo animum dejiciat; quia Deus neminem positivè excludit: sed unusquisque in salutem suam maxima diligentia incumbat; quia quilibet ad gloriam ordinatus est, quilibet vocatus, quilibet ad eam capessendam gratias necessarias, & sufficientia habet auxilia, quilibet in suo prædestinationis ordine salvari potest, si velit, si gratiæ respondeat, si Deo non desit. Non te prima separatio damnat, sed secunda: In primam, nullam habes potestatem; habes in secundam; ex qua venitur in tertiam, de qua S. Mattheus cap. 25. Et statuet oves quidem à dextris suis; hædos autem sinistris: deinde Iudicis sententia accedente, Venite, & discedite; Ibunt hi in supplicium æternum, justi autem in vitam æternam: in qua separatione omnium suppliciorum maximum. Hæc enim demùm est perfecta reprobatio; cujus tota essentia consistit in iudicio indignitatis reprobi, propter peccata in quibus decessit, & in consequente voluntate Iudicis deputante ipsum ad carentiam visionis, atque ignes æternos: Hoc unum cogita oportere te esse aut in omnium numero, aut in hædorum grege, aut in dextra, aut in sinistra: cogita ad quorum mores propius accedas, innocentia, mansuetudine, castitate, ut utilitate ad omnia: An velò sis moribus noxiis, an petulcus, an impurus, an petulans. Quælibet vitæ præsentis differentia ut diximus nuper, non magni facienda est, neque ratione objecti, neque durationis: Altera differentia & res omnes, & omnem durationem complectitur. Discrimen est aut summæ felicitatis, aut summæ miseriæ; aut cæli, aut damnationis, aut æternitatis in suppliciis, aut æternitatis in gloria: ad quam nos deducat Iesus Christus. Amen.

* *
*